

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

Uddybning af foretrædet for udvalget vedr L 15

København, 6. nov 2008

Dansk Blindesamfund havde i dag den 6. november fået foretræde for Udvalget, i forbindelse med behandling af lovforslag L 15 om ændring af lov om social service (merudgifter mv.)

Som opfølgning på foretrædet ønsker Dansk Blindesamfund i det følgende, at gøre rede for den ændring i bekendtgørelsen, som vi mener, er nødvendig for at få blinde og stærkt svagsynede omfattet af personkredsen. Som bilag er vedlagt uddrag af en illustrativ sag fra Det Sociale Nævn, som Dansk Blindesamfund refererede til under foretrædet.

Hovedproblemet for blinde og stærkt svagsynede er formuleringen i bekendtgørelsen om merudgifter, som lægger vægt på, at du kun kan få hjælp til dækning af dine merudgifter, hvis din funktionsnedsættelse er af "indgribende" karakter og medfører "betydelige hjælpeforanstaltninger". I lovbemærkningerne til L 15 fremgår det at kravet om at funktionsnedsættelsen har "indgribende karakter" bibeholdes i bekendtgørelsen, og at "medfører betydelige hjælpeforanstaltninger" blot ændres til "ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger". Problemet i praksis er, som man bl.a. kan se ud af det bilagte eksempel, at blinde og stærkt svagsynede på trods af, at de har fået tilkendt betydelige hjælpeforanstaltninger ikke får dækket deres merudgifter, fordi kommunen ikke vurderer, at deres funktionsnedsættelse har en "indgribende karakter". Hvis du selv kan klare enkelte opgaver i hverdagen omkring din personlige pleje, og bevæge dig rundt uden hjælp i kendte omgivelser, så har du i kommunens vurdering ikke en funktionsnedsættelse af "indgribende" karakter.

Som vi også nævnte under foretrædet, så har Udvalget i beretningen til B130 (folketingsåret 2006-2007) været enige om, at "det at være blind eller stærkt svagsynet er et alvorligt sensorisk handicap med konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse både ved færden og ved kommunikation, som medfører, at der må sættes ind med særlige hjælpeforanstaltninger." Vi er bare dybt bekymrede for, at vi ikke vil se en ændring i kommunernes praksis, så længe formuleringen i bekendtgørelsen stort set bibeholdes.

Vores bekymring bunder i, at vi allerede nu er nævnt i vejledningen til servicelovens § 100. Her står specifikt, at nedsat eller manglende syn er et eksempel på en funktionsnedsættelse af indgribende karakter. Alligevel får vores medlemmer afslag på at få dækket merudgifter.

Thoravej 35 – 2400 København NV. – Telefon 38 14 88 44
Fax 38 14 88 00 – SE 18 20 39 28 – Giro 300-2217
E-mail info@dkblind.dk – Internet www.dkblind.dk
Protector: Alexandra, grevinde af Frederiksborg

Det har ej heller stoppet kommunerne i at ekskludere blinde og stærkt svagsynede fra § 100, at vi før ændringen af reglerne var direkte nævnt, som berettigede til at få dækket merudgifter via bistandstillæget, og at formålet med ændringen af reglerne i forbindelse med førtidspensionsreformen var en udvidelse af personkredsen og ikke en indskrænkning.

Dansk Blindesamfund ønsker derfor at kravet i bekendtgørelsens § 1 stk. 2 om, at man skal vurdere om man er omfattet af § 100, ud fra en vurdering af om ens funktionsnedsættelse har "indgribende karakter" og kræver "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger" helt tages ud af bekendtgørelsen. Bekendtgørelsens øvrige bestemmelser kan udmærket stå alene uden § 1 stk. 2. Alternativt kunne definitionen i § 1 stk. 2 afspejle den definition af handicap, der er i FNs handicapkonvention.

Desuden anmoder Dansk Blindesamfund om, at Udvalget i betænkningen specifikt nævner, at blinde og stærkt svagsynede har en funktionsnedsættelse, der berettiger til en kompensation efter reglen i servicelovens § 100.

Formålet med servicelovens § 100 er som det står, at man skal have dækket de merudgifter, man har som følge af sin funktionsnedsættelse. Hvis man tager det foreslåede afsnit i § 1 ud af bekendtgørelsen, så afspejler § 5 i bekendtgørelsen allerede på glimrende vis, at det afgørende for tilkendelsen af merudgifter er, om man kan sandsynliggøre, at man som følge af sin funktionsnedsættelse har en merudgift.

Vi har i det nedenstående for fuldstændighedens skyld refereret hele bekendtgørelsens § 1 og § 5. Den eneste ændring vi har lavet, er fremhævet i § 1 stk. 2, hvorefter § 1 og § 5 ser ud som følger:

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal efter lovens § 100 yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Stk. 2. Med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Personer, der modtager førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig pension, er ikke berettigede til ydelser efter lovens § 100, medmindre de tillige er bevilget personlig hjælpeordning efter lovens § 96.

Stk. 4. Personer, der modtager invaliditetsydelse tilkendt efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension, kan samtidig få dækket nødvendige merudgifter efter lovens § 100.

....

§ 5. Der ydes alene hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, som er en følge af den nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne hos ansøgeren. Behovet vurderes i forhold til ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation.

Stk. 2. De udgifter til den daglige livsførelse, som den pågældende selv ville have afholdt, hvis der ikke havde foreligget særlige omkostninger på grund af den nedsatte funktionsevne, skal afholdes af den pågældende selv.

Stk. 3. Beløbet til dækning af merudgifter er uafhængigt af ansøgerens indkomst og er ikke skattepligtigt.

Skulle udvalget ønske at bibeholde den foreslåede formulering i bekendtgørelsens § 1 stk. 2 anmoder Dansk Blindesamfund om, at udvalget gennem betænkningen sikrer, at det kommer til at fremgå andetsteds i bekendtgørelsen, at blinde og stærkt svagsynede har en funktionsnedsættelse, der berettiger til en kompensation efter reglen i servicelovens § 100.

Desuden ønsker vi som tidligere nævnt, at fjerne aldersgrænsen i servicelovens § 100. Grunden til at det er særlig vigtigt for vores gruppe er, at de fleste først bliver blinde, når de er over 65 år. 70 % af Dansk Blindesamfunds medlemmer er over 67 år.

Dansk Blindesamfund vil endnu engang gøre opmærksom på, at blinde og stærkt svagsynede ønsker inklusion i samfundet, det gælder såvel på arbejdsmarkedet som i alle andre samfundsforhold. Forudsætningen for at vi kan deltage i samfundet på lige fod med andre samfundsborgere er dog, at vi kompenseres for vores funktionsnedsættelse. Derfor håber vi, at Udvalget vil være med til at sikre blinde og stærkt svagsynede retten til at blive kompenseret for merudgifter.

Med venlig hilsen

Jens Bromann,
landsformand

Bilag

Nedenfor er citeret direkte fra en afgørelse fra Det Sociale Nævn, september 2008. Den omhandler en kommunes afslag på at bevilge kompensation for merudgifter jf. servicelovens § 100. Ansøgeren i sagen er gift, far, og er i arbejde, han er tillige medlem af Dansk Blindesamfund (hvilket betyder at hans synsfunktion er nedsat i betydeligt omfang).

"NNs synshandicap har efter oplysningerne om hans funktionsniveau ikke så indgribende konsekvenser for ham i det daglige, at han er omfattet af målgruppen for hjælp til merudgifter ved den daglige livsførelse, jf. servicelovens § 100.

Nævnet har herved lagt vægt på, at NN uanset sit synshandicap selv kan varetage den personlige pleje, bortset fra at hans hustru vælger tøj for ham, da han ikke kan skelne farver.

Der er lagt vægt på, at NN færdes selvstændigt på kendte steder, herunder selv kommer frem og tilbage til arbejde til fods og med bybus. Endvidere, at han i en vis udstrækning kan købe ind på egen hånd (i lokalbutik), og at det ud fra det oplyste må antages, at han er i stand til at deltage ved indkøb i øvrigt, idet han dog ikke kan se bon eller pengesedler.

Videre er der lagt vægt på, at NN ud fra det oplyste kan varetage visse opgaver i hjemmet selv, og at han kan deltage i en del andre opgaver, herunder opgaver omkring-/aktiviteter med sit barn.

Nævnet er opmærksom på, at NN har hjælpe-foranstaltninger i form af relevante synshjælpemidler, ledsagerordning, personlig hjælper på arbejdspladsen efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., og modtager invaliditetsydelse og bistanstillæg. Ifølge det oplyste er der herudover bevilget hjælp til oplæring i forbindelse med opgaver omkring barnet (der er klaget over størrelsen af denne hjælp).

Nævnet finder imidlertid, at disse foranstaltninger ikke kan bevirke, at NN er berettiget til merudgiftsydelse, når det vurderes, at hans synshandicap ikke har indgribende konsekvenser i det daglige, jf. ovenfor."

- sagen illustrerer det problem, vi har bekendtgørelsens ordlyd om "indgribende karakter".

- kommunen, som i anden sag har vurderet, at vores medlem har brug for ledsagelse og hjælp på arbejdspladsen, samt bevilget synskompenserende hjælpemidler, vurderer alligevel ikke at hans synshandicap er indgribende nok, og så har han altså ikke ifølge kommunen og nævnet, behov for at blive kompenseret for eventuelle yderligere merudgifter udover hans kompensation gennem de andre ydelser.

- kommunernes praksis simpelthen ikke kompensationsprincippet til grund for deres afgørelser. Den kommunale praksis straffer dermed, at man kan gøre enkelte ting selv eller har venlige pårørende, der hjælper én.

- det burde være åbenlyst, at man ikke undgår merudgifter som blind eller stærkt svagsynet, bare fordi man selv kan vaske sig eller gå ad en kendt vej til bussen.